Niepieniężne świadczenia pomocy społecznej

NIEPIENIĘŻNE ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Do świadczeń niepieniężnych pomocy społecznej należą:

1. praca socjalna,
2. bilet kredytowany,
3. składki na ubezpieczenie zdrowotne,
4. składki na ubezpieczenia społeczne,
5. pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
6. sprawienie pogrzebu,
7. poradnictwo specjalistyczne,
8. interwencja kryzysowa,
9. schronienie,
10. posiłek,
11. niezbędne ubranie,
12. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
13. specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
14. mieszkanie chronione,
15. pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
16. pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych,

Praca socjalna

Zgodnie z ustawą, **praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.**

Może być ona prowadzona:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej lub
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Ustawa przewiduje możliwość prowadzenia pracy socjalnej w oparciu **o kontrakt socjalny.**

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo specjalistyczne

Zgodnie z ustawą, poradnictwo specjalistyczne **jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych,** bez względu na posiadany dochód. **Poradnictwo prawne** realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. **Poradnictwo psychologiczne** natomiast realizowane jest przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. **Poradnictwo rodzinne** obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnychi zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Interwencja kryzysowa

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi.

Prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania

Każda osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Także pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje każdemu, kto własnym staraniem nie może go sobie zapewnić. W przypadku dzieci i młodzieży w okresie nauki szkolnej taka pomoc doraźna może być przyznana w formie zakupu posiłków. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Przyznanie niezbędnego ubrania następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Jak stanowią przepisy ustawy o pomocy społecznej, **osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy** innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi takie mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują:

- pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych,
- opiekę higieniczną,
- zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości,
- zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w ośrodkach wsparcia

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają **częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych**, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek świadczone **w ośrodku wsparcia**.

Ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu.

W ośrodku wsparcia mogą być prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu

Takim ośrodkiem wsparcia jest m.in. **środowiskowy dom samopomocy, dzienny dom pomocy, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko i dom dla bezdomnych oraz klub samopomocy**.

W przypadku braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoba wymagająca z powodu wieku pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie **rodzinnego domu pomocy.**

Rodzinny dom pomocy jest miejscem, gdzie usługi opiekuńcze i bytowe świadczone są całodobowo przez wykwalifikowaną osobę w jej miejscu zamieszkania, dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu osób.

Pobyt w mieszkaniu chronionym

Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności:

- osobie z zaburzeniami psychicznymi,
- osobie opuszczającej rodzinę zastępczą, całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich,
- uchodźcy,

może być przyznany **pobyt w mieszkaniu chronionym.**

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego.

Sprawienie pogrzebu

Jest to świadczenie niepieniężne dla osób, które nie posiadały świadczeń emerytalno – rentowych, a jednocześnie brak jest osób spokrewnionych, które maja prawo do zasiłku pogrzebowego po zmarłym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego lub też zgodnie z wyrażoną przez niego wolą odnośnie sposobu pochowania, a jeżeli nie są one znane - zgodnie z wolą jego osób bliskich. W przypadku pokrycia kosztów pogrzebu przez gminę poniesione wydatki podlegają zwrotowi z masy spadkowej, jeśli po osobie zmarłej nie przysługuje zasiłek pogrzebowy.

Wymagane dokumenty

1. ustny lub pisemny wniosek osoby trzeciej lub rodziny o sprawienie pogrzebu
2. w zależności od dostępności:

- dowód osobisty wnioskodawcy (do wglądu),

- dokument tożsamości zmarłego karta zgonu,

- odpis skrócony aktu zgonu,

- oryginał zaświadczenia dotyczącego braku uprawnień zmarłego oraz członków jego rodziny do zasiłku pogrzebowego,

- w razie konieczności inne dokumenty potwierdzające trudną sytuację życiową, które określa pracownik

socjalny.

Składka na ubezpieczenie społeczne

Przysługuje osobie, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem (przez ojca i matkę należy rozumieć również ojca i matkę współmałżonka.

Konieczność sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad osobami, o których mowa powyżej, stwierdza lekarz ubezpieczenia zdrowotnego w zaświadczeniu wydanym nie wcześniej niż na 14 dni przed złożeniem wniosku o przyznanie świadczenia.

Ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby opiekującej się nie przekracza 150% kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (tj. 684 zł) i osoba opiekująca się nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów lub nie otrzymuje emerytury albo renty. Dotyczy to również osób, które w związku z koniecznością sprawowania opieki pozostają na bezpłatnym urlopie.Składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w wysokości określonej przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych jest opłacana **przez okres sprawowania opieki.**

Składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe **nie przysługuje osobie**, która w dniu złożenia wniosku o przyznanie świadczenia:

1. ukończyła 50 lat i nie posiada okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) wynoszącego co najmniej 10 lat
2. posiada okres ubezpieczenia (składkowy i nieskładkowy) wynoszący 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn

Przy ustaleniu okresu ubezpieczenia, okres nieskładkowy ustala się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Wymagane dokumenty

1. ustny lub pisemny wniosek o opłatę składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe
2. dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość - do wglądu
3. dokumenty potwierdzające sytuację finansową wnioskodawcy
4. oryginał zaświadczenia lekarskiego o konieczności sprawowania bezpośredniej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującym matką, ojcem lub rodzeństwem wydanym nie wcześniej niż na 14 dni przed złożeniem wniosku o przyznanie świadczenia
5. świadectwo pracy bądź zaświadczenie z zakładu pracy o pozostawaniu na bezpłatnym
6. urlopie lub kserokopia decyzji z Powiatowego Urzędu Pracy potwierdzająca status bezrobotnego - oryginał do wglądu
7. w razie konieczności inne dokumenty potwierdzające trudną sytuację życiową, które określa pracownik socjalny
8. rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego

Składka na ubezpieczenie zdrowotne

Przysługuje

1. osobie bezdomnej objętej indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności, nieposiadającej ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu
2. uchodźcy objętemu indywidualnym programem integracji zobacz pomoc pieniężna dla

uchodźców
3. osoby pobierającym zasiłek stały, które nie są objęte ubezpieczeniem zdrowotnym z innego tytułu.

Ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Wymagane dokumenty

1. ustny lub pisemny wniosek o przyznanie składek na ubezpieczeni zdrowotne
2. dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość wnioskodawcy - do wglądu
3. dokumenty potwierdzające sytuację finansową wnioskodawcy
4. w razie konieczności inne dokumenty potwierdzające trudną sytuację życiową, które określa pracownik socjalny
5. zatwierdzony indywidualny program wychodzenia z bezdomności w przypadku osoby bezdomnej
6. w razie konieczności inne dokumenty potwierdzające trudną sytuację życiową, które określa pracownik socjalny
7. rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego